

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyiltár soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Désy-Lukács pör.

— A kormány lemondása. —

Hónapok óta tartja izgalomban az egész ország közönségét az a szenzációs rágalmazási pör, amelyet a munkapárti kormány feje, Lukács László miniszterelnök megbízásából folytatott a királyi ügyészség Désy Zoltán országgyűlési képviselő, volt belügyminiszteri államtitkár ellen.

Az országgyűlésben számbeli többségben levő munkapárti képviselők gróf Tisza István házelnök szellemi vezérlete alatt a többségi elméletet minden vonalon kérlelhetetlen szigorral kívánva érvényesíteni, az ellenzéknek tevékenységét a nevetségességig szűk körre szorítani s az ellenzékiet a törvényhozás működésében, tényleges munkálkodásban akadályozni elhatározták. Az ellenzék a hatalmi tultengéssel szemben tényleges obstrukcióval felelt, azt hozva fel indokul, hogy a többségi elv szigorú keresztülvitelét a mostani többség jogosan nem követelheti, mert a jelenlegi többség nem képviseli a nemzet többségének akaratát, nem pedig azért, mert a kormány a meglevő többséghez törvényben tiltott eszközöknek, a rendelkezése alatt álló hivatalos hatalomnak jogtalan felhasználásával, hivatalos fenyegetésekkel, a választóknak pénzen való megvásárlásával és pedig az ország pénzének pártcélokra lett felhasználásával jutott.

Mikor a harc mind élesebbé fajult, a gróf Tisza István által inspirált munkapárti többség sorra kizárta a képviselőház tanácskozásából az ellenzéki képviselőket. Mikor Désy Zoltán képviselő a ház elnökétől engedélyt kért arra, hogy sürgős interpellációban számon kérhesse a miniszterelnöktől a képviselőválasztásokra a kormány által elköltött millió és millió koronák származását, — erre az interpellációra az elnök az engedélyt megtagadta.

Ennek és az ellenzéki képviselőknek az országházból karhatalommal kihurcoltatásának lett következménye az, hogy Désy Zoltán egy budapesti népgyűlésen nyíltan szemébe vágta a magyar kormány vezetőjének, hogy „Lukács László miniszterelnök Európa legnagyobb panamistája”.

Ezek a súlyos szavak, amelyek még magánemberre nézve is a legnagyobb foku becsületsértést, sőt rágalmazást képeznének, a miniszterelnökkel szemben megtorlás nélkül nem maradhatunk. Így gondolkozott Désy s helyesen számított. Mert ha a parlamentben el volt zárva előtte az út, annak bebizonyítására, hogy a munkapárti többség megválasztása minő erkölcstelen uton szerzett pénzen történhetett meg, — a bíróság előtt folytatandó büntető tárgyalás rendén remélte bizonyítékait felsorolhatni.

Igy történt. Lukács miniszterelnök a panamista szóval kifejezett becsületsértés miatt a királyi ügyészséggel vádat emel-

tetett. Az országos érdeklődés mellett lefolyt büntető tárgyalás eredménye az lett, hogy a budapesti kir. törvényszék azon álláspontra helyezkedve, miszerint a miniszternek hivatalos körében teljesített tényeiért, vagy mulasztásaiért kizárólag csak az országgyűlésnek tartozik felelősséggel, Désy Zoltánnak nem engedte meg, hogy bizonyítékait érvényesíthesse és így az általa felajánlott bizonyítékok beszerzése nélkül s azoknak merőben figyelmen kívül hagyásával ítéletében Désyt a becsületsértés elkövetésében bűnösnek mondotta ki.

Felelősség folytán a királyi ítélőtábla arra az álláspontra helyezkedve, hogy a bizonyítás Désynek a közérdek szempontjából megengedendő lett volna, feloldotta az elsőbíróság ítéletét és a Désy által felajánlott bizonyítás felvételét elrendelve, az elsőbíróságot új ítélethezatalra utasította.

Öt napi izgalmas tárgyalás, az ország legtekintélyesebb bankjai vezetőinek, volt minisztereknek, magas állású állami tisztviselőknek tanúként kihallgatása és fontos, nagyhorderejű okmányoknak, az állammal kötött szerződéseknek felolvasása és a bizonyítékoknak figyelembevétele után június 3-ikán, kedden délután hozta meg a budapesti királyi törvényszék újabb ítéletét, amely szerint:

— Öfelsége a király nevében a budapesti királyi büntető törvényszék nyilvános rágalmazás vétségével vá-

Biberach szeretője.

Nemrég találkoztam hajdani csavargásaim hű osztályosával. Nemes barátomat évekként ezelőtt Durazzóban láttam utoljára, egy máltai gőzös fedélzetén. Igen megörültem tehát, az áldott véletlen kegyelméből, így viszontlátva őt a körüti kávéház üveges asztalánál. Kissé megápadva csupán, hosszudac arccal ült ott, meg-nőtt szeméit álmatagon pihentetve az előtte fekvő keskeny papírszallagon, melyet három, vagy négy ceruzával írott, fekete sor szántott keresztbe. Egy gyűszűnyi, de magasnyaku pohárka állott ezenkívül az asztalon, némi színes folyadék maradványaival.

Aggódva, hogy zavarom talán, megálltam előtte s vállát megérintettem. Homályos szemében bágyadt öröm csillant fel, amint kezemet gyöngéden megszorította s leültetett. Láttam, hogy egy megkezdett vers szomorkodik előtte a papíron s régi cimborák közt fölösleges udvariassággal kértem garanciát. Biberach elmosolyodott.

— Gedeon, ne légy számár, — mondta szokott atyai jóindulatával. — A vers csak ürügy, hogy itt ülhessek az asztalnál, tehát nem zavarasz. Valójában fádom.

Példátlannul hideg őszelő didergett valóban odakünn a köruton. Biberach arca valamely diplomáciai térképhez volt hasonló, változatos színezésével. Beesett szeméit széles, barnakék sávok határolták a déli peremek mentén. Az

orra harcias pirban tűzelt elő megfakult arcából, lilázó halántékai alatt két lázas tűzfolt piroslott.

Vizsgálódó pillantásaim nem kerülték el figyelmét, mikor bánatos mosollyal fordult felém.

— A korai telet okolhatom egyedül a képzőművészeti hatásokért, melyeket arcom látása ébreszt föl benned. Érző szívemen komor bu-rágódik az emberiség ama tetemesen nagyobb feléért, melynek számításait kaján mosollyal huzta át a zord idő. Ki van minálunk olyan helyzetben, hogy október elején télikabátot ölthessen? Hitelem utolsó roncain e pohárka Cordial medocot szereztem be.

Ezzel kiitta a pohárka alján szégyenkező maradékot s finom gesztussal kabátom bel-seje felé utalt.

— Érzem, hogy a szerencse pillanatnyi kedvezése folytán bőven elláttad magad cigaret-tával. Már sokan megcsudáltak ebbeli tulfinomodott ösztönömet. Köszönöm. U...ó... fölösle-ges, majd csak magam gyujtok rá. No... le-hetne rosszabb is. Nem oly zamatos ugyan, mint a nagyszerű bengocheák, miket boldogabb időkben füstöltem el Andaluziában; sőt némiképp paraszti ize van. De most kiválóan jól esik. Akár a szomjas vándornak egy korty friss ital. Az élet nem is oly reménytelen, amilyennek néhány percel ezelőtt hittem, bár sok tekintetben elég mostohán bánt el velem. E percben például lakásom sincsen.

Készséggel ajánlottam föl neki a

magamét. Mikor holléte után kérdezősködött, pirulva neveztem meg a távolesó utcát, a mely a véletlen kiszámíthatatlan szeszélyéből magá-ban rejtette az otthonomul szolgáló hónapos szobát.

— Igaz, hogy a konyhán kell átmenni, hogy bejuthassunk, — mondtam szégyenkezve, — de villanyvilágítása van s az ablak egy el-zárt kertre tekint.

Biberach jólelkűen sietett megnyug-tatásomra.

— Az élet számos kellemetlensége között, hidd el, ez teljesen elenyésző. A fő, hogy nem kell szállástalanul kóborognom a téli éjszakában. Az utca különben is kedvező.

Megpengette az asztal üvegét a poharával, s a fizetést kérte a figyelő pikkolófiu utján.

— Egy Cordial medocom volt, Gyula, — s felém intett kezének egy elhaló mosdulatával. Bámulandó képességével eltalálta, hogy módomban van helytállani érte. Groteszk előkelőséggel simult bele elaggott felöltőjébe.

Odakünn fázósan tűrte fel a felöltő gallérját és kémlelőde tekintett szét a köruton.

— A vilamos kocsi, úgy látszik, nyugvóra tértek már. Annál jobb, gyalog megyünk. A legkívánatosabb volna persze egy zárt fiakker, vagy legalább egy konflis, de nem akarnálak a tönk szélére juttatni. Hohó, nincs baj, Gedeon, a humorom szemlátomást kezd visszatérni. Fúj, ennek a szélnek semmi érzéke sincs a

dolt Désy Zoltán elleni bűnügyben meghozta a következő ítéletet:

A kir. büntető törvényszék Désy Zoltán vádlottat a büntető törvénykönyv 262. §-ába ütköző rágalmazás vétségének vádjáról és következményeinek terhe alól felmenti és az eddig felmerült 2627 korona költséget az az államkincstár terhére állapítja meg.

Nem lehet ma még el se képzelni, minő következményei lehetnek ennek az ítéletnek, amelyben öfelsége a király nevében ítélkező törvényszék öfelsége kormányának elnökéről ítéletesen állapítja meg, hogy az „Európa legnagyobb panamistája” kifejezés használása vele szemben nem képez sem nyilvános rágalmazást, sem becsületsértést, s azért Désy Zoltán nem büntethető.

A független és pártokon felül álló bíróság részrehajlatlan ítéletének súlya alatta hatalom birtokához makacsul ragaszkodó kormány beadta lemondását.

Alkotmányos életünk történetében még nem volt eset arra, hogy kormány ilyen csufosan bukott volna meg, mint a Tisza szellemében Lukács által vezetett ez a munkapárti kormány. A bünyítő bíróság ítélete fosztotta meg hatalmától.

Ennek az ítéletnek erkölcsi hatálya nemcsak Lukács Lászlóra vonatkozik, hanem a dolog természetéből kifolyólag, kiterjed az egész munkapárti társaságra. Birói ítélet igazolja immár, hogy nem a nemzet bizalma adta a jogot ennek a társaságnak a nemzet törvényhozó testületébe való belépésre, hanem úgy az isteni, mint az emberi törvények szerint érvénytelen módon, tisztességtelenül szerzett pénzen vásárolt szavazatokkal jutottak oda, a honnan most, a birói ítélet következtében, erkölcsi alap hiányában mindnyájuknak távozni kötelességük.

A nemzetnek ezidőszert nem lehet

más óhajta, mint az, hogy az országgyűlés feloszlásával alkalom adassék új választással az erkölcstelen társaság eltakarítására.

A „mozi” megrendszabályozása

Az újabb kor legcsodálatosabb találmánya a mozifénykép népszerű terjeszkedése, megrendszabályozás előtt áll! — Felesleges ennek a gyönyörű találmánynak népszerűségét méltatnunk, mert hiszen nemcsak Magyarországon, de mondhatnánk az egész modern világban rabja lett az emberiség Edison csodás elméjének, a mozgófényképek, népszerű nyelven a „mozi” elterjedése és népszerűsége révén.

Nem szabad ennek a találmánynak horderejét kicsinyelnünk, főleg pedig nem szabad a mozgófénykép-ipart mint valami komédia tárgyat kezelnünk, mert amilyen mélyreható eredményeket tud felmutatni ez a találmány a nép és főleg az ifjúság lelkületének hátrányos befolyásolása körül, ép úgy csodálatos eredményeket lehet vele elérni a népművelés, a népoktatás előnyös irányíthatása tekintetében is.

Eppen itt van az a pont, amellyel ez alkalommal néhány sor keretében komolyan foglalkozni kívánunk, — most különösen — amidőn arról értesültünk, hogy a belügyminiszteriumban komoly megfontolás tárgyává tették a „mozik” megrendszabályozását s fel akarjuk emelni szavunkat különösen abban a tekintetben, hogy ez a megrendszabályozás ennek a találmánynak ne ártalmára, hanem hasznára történjék.

Eddig csak panaszt és panaszt halmoztott össze a sajtó a mozgófénykép berregő gépei ellen és mi is hozzájárulunk ahhoz, hogyha e panaszokat abban a tekintetben kívánják orvosolni, hogy a mozi ne legyen terjesztője a pornográfia s a kalandos vállalkozási ösztönök, az ostoba és abszurd rémdrámák, detektív történetek

terjesztésének, különösen pedig nem akként, hogy kizárólag az ugynevezett képzelet felcsigázó téren mozogjon anélkül, hogy valami oktatót, tanulságosat, hasznosat ne adjon, akkor igen is, helyénvaló a megrendszabályozás.

Igen ám! — csak hogy a mozgófénykép-bemutatóknak uttörő munka is kínálkozik a legegyszerűbb nép oktatása terén, nemcsak a legszükségesebb ismeretek szemléltetése után való elsajátítására, de egyúttal a meglevő ismeretkör bővítésére és gyarapítására is. Legteljesebb mértékben tesszük tehát magunkévá azt az eszmét, amely a minden tekintetben szakemberek közreműködésével ugynevezett pedagógiai mozgófényképeket kíván a legszélesebb körben terjeszteni, amely oktató mozgófényképek felölelnék a földművelés, az ipar, a természetrajz és természettudományok stb. körébe vágó összes ismeretek szemléltető terjesztését, bemutató a nézőknek például az ipari előállítás, a természetes fejlődést, növény, állatápolás helyes útjait és irányait. Ilyen ugynevezett oktató mozgófényképek terjesztése határozottan pedagógiai előny és rendkívül alkalmas segédeszköz a népoktatás céljaira s csak helyeselni tudjuk azt a gondolatot, hogy a belügyminiszterium a közoktatásügyi miniszteriummal karöltve, ilyen pedagógiai oktató mozi-előadások előkészítését és nagyban való tejesztését vette tervbe.

Csak hogy az ilyen ugynevezett „száraz” képek, az ilyen hogy úgy mondjuk tudományos előadások aligha fogják vonzani a mai felcsigázott képzeletű „mozilátogatók” ezreit és százezreit. Itt van helye azután egy kis pia frausnak, vagyis véleményünk szerint a mai modern kor igényeinek megfelelő előadások keretébe okvetlenül be kell illeszteni legalább egy, — vagy két olyan programszámot, amely az ilyen oktató előadások céljait szolgálja.

Vagyis tehát a mozi megrendszabályozása körül akkor, amidőn hatósági

finomabb viselkedése iránt. Ugy csip mint egy bakakáplár.

Kivette a cigarettatárcámat, melyet előbb szórakozottan zsebre vágott, udvariasan megkínált, aztán rágyújtott.

— Az utca határozottan kedvező, — folytatta néhány pillanat múlva. Hajlandó vagyok szerencsés ómennék tekinteni ezt. A hosszú gyalogsztát enyhíti, hogy azon az utcán fogunk menni, melyben szeretőm lakik. Azt hiszem három év múlt el, mióta utolszor láttuk egymást.

Három éve lesz bizony. Szomorú, hogy eltelik az idő. Három év alatt mi történt velem, mit cselekedtem, amiről beszámolhatnék Biberachnak?

A kivilágított Rákóczi-utról egy elhagyott mellékutca fordultunk. Ódon paloták szegélyezték kétoldalt a homályos utcácskákat, régies cirádáikkal. A bezárt ablakok hallgaton és sötétben tűnődtek, mint egy fáradt aggyastyan lehunyt szemei. A hold elvesző fénye koronként megpihenve, lassan villant át síma tábláikon és bizonytalan derengést támasztott a sötétségben. Rozzant cipőink sarka bántóan kopogott a némaságban. Biberach ismét megszólalt.

— A szeretőm piros cipőt visel aranyozott sarkakkal és bolondja a régi házának. A magányos házakat szereti, ahol senki sem zavarja az elhagyott folyósók csendjét, a némaságot, a homályos szobákat öreg butorokkal. Nehéz függönyökkel borítja el ablakait, damasztal és selyemmel, a legsötétebb biborok hullámszával, mint egy hercegnő. A haját sohasem láttam még. Régi kínai és velencei csipkefátyolokba rejti a haját, mindennap másba, a jó ég tudja,

honnan szerezte őket. Csodálatos asszony. Néha Itáliáról beszél, granadai kertekről és Kairóról, hová hívó arabnak öltözve beleszállt magát. Máskor a szent Kaábáról beszél, Mohamed sirjáról, Hellász romjairól, a szigettenger vakító napjáról s a lourdesi csodatevő képeről, mely előtt négy napig vezekelt száz meg száz áldozati gyertya sápadt fénye alatt. Azután rejtelmesen hallgat napokon át és régi foszlányok között antik kösöntyűkkel és diadémekkel játszik. És hogy csókol Gedeon, talán Bétsábe csókolhatott így, vagy Jezsábel. A Judit ölése lehetett olyan halálosan részeg, mint az övé. Néha hirtelen dőlőfős és méltóságos lesz, mint egy spanyol hercegnő; eltaszit, eldob magától. Ilyenkor hetekig nem látom. Rettenetes. Hetek múltán levelet kapok tőle. Micsoda levelet. Megalázkodva rimámkodik, hogy boesásak meg neki, térjek vissza, nem tud élni nélkülük. Levél levélre jön. Azután, hogy nem is felelek, egy este fölkiutat és elvisz, elrabol magával, ellenálhatatlanul. Azok az éjszakák! De most haragban vagyunk. Ebben a házban lakik.

Megállott a ház előtt az átellenes gyalogjárón és fölnezt. Oszlopokkal és töredezt szobrocskákkal díszített régi ház volt, nagyon arisztokratikus külsejű. Faragott vas-cifrázatú kapuja fölött kovácsolt vasból remekbe készített erkély függött graciózan. Körötte a falon jókedvű, kövér amorettek ingadoztak, gödrös karooskáikkal egy szeszélyesen kanyargó virágfüzérbe kapaszkodva. Mindez köböl volt természetesen, de száz év előtti mesterek módjára nagy gondnal és igen finoman kifaragva. A homlokzaton megzöldült mozaikképecskék, a boldog falusi élet köréből

vett derűs jeleneteket példálták, meghatóan naiv kezelésben. Mégis az egész ház inkább sötétes volt és aggasztó tekintetű, az ablakok alatt tomosan titkózóknak tűntek fel előttem. Biberach megilletődve szemlélte a tizenhataladik századbeli építőmester szelid képzeletének hajtatásait.

— Valami hallgatag nemesség, az esz-közönek előkelő egyszerűsége jellemzi itt a házakat, köröskörül, bármire is tekintés — mondta hajdani csavargásaim osztályosa elmélázva. — Figyelj csak, mily vastagok a falak, hogy elfoghassák a külső élet frivol lármáját. Az ablakokat vasból való spaletták zárják el. Csak a legfinomabb lelkek vonzódnak ezekhez a házakhoz. Itt lakik Annuziata. Itt lakik az én hercegnőm, a szeretőm. Már alszik az erkély mögött. Két hete, hogy nem látott. Ki tudja? Talán álmában sir utánam és magához szorítja a párnát csodálatos karjaival. Talán a párna alatt van már a levél, amit nekem írt. És vár rám és hív engem. Add ide a botodat, Gedeon.

Odaadtam a botot, mely nagyapámról maradt rám örökségül. Közönséges, göröcső bot, megsárgult, repedezett csontgolyóval, igazán csak kegyeletből hordoztam már. Nem tudtam, mit akarhat vele? A lézengő ritte-lázasan, türelmetlenül megkopogtatta a követet. Erős visszhang zúgott végig az utcán. Egy percre fölhangzott a kopogással.

— Most fölrezzent és riadtan hallgatódzik. Lelép az ágyáról és papucsáit lábára huzza. Mindjárt ki fog lépni az erkélyre. Még nem tudja, hogy én hívom. Csak a köntösét kapja előbb magára, az uszályos, brokát köntösét. Ugy fog kilépni, mint egy

engedélyt ad az illetékes hatóság mozgófényképek bemutatására és előadására, magától értetődjék az a kikötmény, hogy ilyen általános érdekű és izgalmas érdekességű előadások keretében az a közönség, amely tulajdonképpen ezt az izgatottabb érdekességet keresni ment az előadásra, — akarva, — nem akarva kénytelen legyen két-három olyan programszámot is végignézni, amely részére közvetlenül tanulságos is volt és a bemutatott dráma hatását egyúttal hasznos irányban is ellensúlyozta.

Körülbelül ez volna az az általános kívánság, amely pedagógiai szempontból a mozik megrendszabályozása terén kifejezhető, — s azt hisszük, hogy az így általánosan megnyilvánult pedagógiai óhajnak illetékes helyen meg is lesz a foganatja.

A jó asszony nem divatbáb.

Dacára annak, hogy a világ nagyobb része vakon követi a divatot, van azért még sok nő, ki nem változtatja át minden negyedévben külsejét tetőtől talpig, de e szerényen meghuzódó hölgyek föl sem tűnnek. A divat nagy hatalom és már azért is jogosult, mert nagyon előreviszi a kereskedelmet, az iparművészetet és a gyáripárt, azonban határozottan káros, ahol tulzásba esik és önkényesen terjeszkedik, pedig mostanában ilyen hiába esik.

Mindennek van ugyan divatja, de a „divat“ szó hallatára leginkább az öltözetre gondol mindenki és a híres párisi cégek kreációira és változataira.

Aki önérzetesen kikerüli a tömegsuggerenciót és nem kapkod a „legújabb“ formák és színek után, azt megvetéssel „ó divatu“-nak minősítik, pedig e kicsinyítő jelzés valójában bókának is beillik.

A divat soha sem eredt magas szellemű körökből, hanem az üzérkedő ipar és kereskedelem, vagy egy véletlen röpi világga és az unatkozó, változást kereső

királynő. Nem gyújt villágosságot. Miért nem jön még? Igaz, a fátolt csavarja a hajára. A haját nem szabad látni. De miért nem jön?

A bot nyugtalanul táncolt a kövezeten. Süketítő visszhang töltötte meg a szűk utcát. Biberach remegve, lábujjára ágaskodva, egészen kifeszülve figyelte az emelet ablakait. Ezembe jutott, hogy le kellene fognom ezt a szegény, lázas bolondot és melléje léptem. Ebben a pillanatban az erkély ablaka kinyitott. Egy karcu, nagyon magas nő jelent meg tiszta, ragyogó fehérben, lebontott haja világított az intenzív holdfényben. Mögötte egy kövér férfi sötét hálóköntösében. Csodálkozva némán bámultak ránk. Nagyon elszégyeltem magamat.

— Bocsánat, — mormogtam hangtalanul — szegény fiu nem tudja, mit csinál, beteg.

Megfogtam, hogy elvigyem onnan. Biberach összerokkanva állt ott, a feje valami lehetetlenül furcsa és szánalmas mozdulattal a vállára ferdült. Ahogy megérintettem, előrebillenve megindult és lassu, bicegő lépésekkel távolodott. Még egyszer felnéztem az erkélyre, a nő halkan elkacagta magát és vidáman meg rázta a haját. A hálókabátos ur csendesesen mondott valamit. Hihetőleg a rólunk alkotott véleményét közölte a barátnőjével. A fehér hölgy kacagott.

De Biberach ebből semmit sem hallott. Groteszk árnyéka a harmadik vagy negyedik ház falán imbolygott tova.

Gács Demeter.

tömeg szárnyaira kapja. A szellemi és születési középosztályban találja leghivebb közönségét, mert be van bizonyítva, hogy sem az uralkodó családok nőtagjai, sem a híres írónők, vagy női mozgalmak nem foglalkoztak új divatok föltalálásával. Nem csupán a folyton változó ruhaszabások, de még a különös, feltűnő frizurák sem láthatók igazán előkelő nőknél, ezt mindenki tapasztalhatja, aki udvari estélyen, vagy színházi diszeloadáson szemügyre veszi a magasrangu közönséget. Különben nem is szükséges olyan előkelő helyen megfordulni, elég egy pillantást vetni a képes lapokra, melyeken minden uralkodó-család arcképe gyakran megjelenik, ott is látható, hogy finoman, izlésesen öltözködik és fésülködik a legtetsőbb osztály, de nem követi a divat szeszélyes ugrásait. Nincs nevetségesebb, mint mikor a nő megváltoztatja alakját, mozdulatait, egész egyéniségét és egyik nap bő leplekbe burkolódik, másnap pedig bokáig érő, szűk szoknyát vesz magára, csak hogy ne vétsen a divat szabályai ellen. Ez a folytonos átidomulás főleg idősebb nőknél igen izléstelen és arról tanuskodik, hogy aki sokat foglalkozik külsejével, nem sokat törődik lelki műveltségével.

Nagyon csalódik, aki azt hiszi, hogy a divat összes kellékeinek fölhasználásával hamarabb hódítja meg a férfinemet. Komoly férfi nem választ élettársul olyan nőt, ki életének háromnegyed részét vásárlással, ruhapróbálással, kéz- és arcápolással és hajbodorítással tölti el. Az illatos fürdők, a szépségápolás, az elegáns toilette nagyon emelik a nő szépségét és feltűnést kelthet az ilyen hölgy társaságban és nyilvános helyeken, ahol kiállítási tárgyként szerepelhet. Komoly szerelmet, őszinte barátságot a fényes külsővel nem lehet ébreszteni, azt csak a báj, a szeretetreméltóság, a jóság tudja kivívni. A férj pedig sokkal boldogabb egy szerény, gyöngéd nő oldalán, kit nem izgat föl minden új divatjelenség. Mert a divatnak sajátja, hogy minden idény elsején sokféle ujdonságot vet a piacra, közte sok feltűnő, izléstelen dolgot is és csak egy részét fogadja el a közönség, másrészt teljesen elveti. A jóízű nő a nekivaló diszkrét formák közül válogat és az általános, banális, efemer apróságokról lemond.

Épen olyan különös, ha valaki átalakítja külsejét, mintha teljesen megváltoztatja véleményét és modorát. Aki elveihez hű marad, külső egyéniségét sem tudja olyan alaposan megváltoztatni, eltekintve attól, hogy ezzel ismerőseit és rokonait is kellemetlenül lepi meg. Ha meggondoljuk, hogy e változások csak a divat szeszélyéből erednek, a tömegsuggerenció eredménye, be kell látni ennek nevetségessé voltát. Hiszen egy uri nő nem kirakati bábu! Azzal is kell számolni, hogy az újabb divatok nagyon jelmezszerűek és érzéki jellegűek, vegyük csak a felhasított szoknyákat, a pókhálószerű harisnyákat, a testhez tapadó formákat, — ilyenben nem mutatkozik szemérmes nő. Kivételt tesznek persze a színésznők, kik társadalmi darabban kénytelenek a legújabb divatot bemutatni és szerepük szerint öltözködni, de a valódi nagy művésznők a magánéletben rendszerint igen egyszerűen és diszkréten ruházkodnak.

Mindezen okokból csak dicsérni tud-

juk a „nem divatos“ nőket. Ezek nem tűnnek föl a nagy tömegben a tarkán öltözött nőcskék közt, de ha sikert aratnak, rokonszenvet keltenek, ez sokkal tartósabb hatás. Mennyivel többet ér a csendes, belső érték, a természetes báj, mint a tündöklő, feltűnő jelenség, ki csak külsejével törődik és a külsőségek kultuszának szenteli teljes idejét!

Színház.

A mi rozoga, „színháznak“ nevezett épületünk egy részét tudvalevőleg gimnáziumi osztályok elhelyezésére volt kénytelen átengedni a város, a „tudomány“ szerény hajlékál. A másik résznek, ami a „művészet“ „még szerényebb hajlékának“ fennmaradt, vasárnap óta szintén lakói vannak, új lakói: Neményi Lipót színtársulata.

Az új lakókat azóta megismerhette a város közönsége, s az eddigi színi előadásokból arra a megállapításra juthatott, hogy a társulatot megelőző jó hírek nem voltak tulzattak s hogy a társulat jóval felül áll a hozzánk, egy-két szezonra eddig ellátogatott vidéki társulatoknak a nivóján.

A vidéki színtársulatoknál rendszerint az az eset, hogy a társulat egy-két jó hangú, művészi tehetségű tagjának munkáját élvezhetlenné teszik rossz játékkal, kornyikálásukkal a többiek. Neményi színtársulatánál azonban nem így áll a dolog. Egy-egy darabnak összes főbb szerepeit módjában van a rendezőnek mind jó kezekre bízni.

Jó katonabanda, izléses öltözők, s ha nem is fényes, de nálunk szokatlanul megfelelő díszletek felett rendelkezik a társulat.

Az előadásokat Lehar nagysikerű operettjével, az „Évával“ kezdték meg vasárnap este zsefolt ház előtt. Hétfőn szintén operett; a „Cigányszerlem“, — kedden pedig Szomory Dezsőnek szenzációs színműve: „Györgyike drága gyermek“ volt műsoron.

A szereplők közül első helyen Szigethy Irént, kell megemlítenünk, aki a temperamentumos primadonnák közül is a legtüzesebbek közül való.

Az „Évában“ Pipsi, — a „Cigányszerlemben“ Körösházy Ilona szerepét adta, zajos sikerrel.

Juhos Margit („Cigányszerlem“ Zórika) tisztaságú, ritka erősségű hangjával keltett feltűnést s szerzett megérdemelt tapsokat.

Füzes Lenke mint operett-énekesnő, mint naiva, mind a három darabban megállotta a helyét.

Szelényi Emilia, aki különben régi jó ismerőse a szilágyosmlyói közönségnek, — Szomory darabjában jutott nagyszerű szerephez (Mikár Ferencné), melynek minden apró részletét jellemzően játszotta meg.

Kovács Liliben, aki a „Györgyike“ című szerepében mutatkozott be a szilágyosmlyói közönség előtt, nagyon tehetséges művésznőt ismertünk meg.

Szelényi Ilona nyugodt, komoly játékaival tűnik ki.

A férfiak közül a kitűnő komikus, Gáspár Jenő, Kun Dezső, a szép bariton hangú Bay László, Csáki Antal és Boros Emil erős tagjai a társulatnak.

A református egyház mulatsága.

„Táncos-egyház“-nak mondják a rossz nyelvek a magyarországi református egyházat. Ennek a maliciózus elnevezésnek egyszerű a magyarázata: ha renoválásra vár egy-egy dűledező falusi templom, roskadozó papilak, — órával akarják feldiszipálni a hívek a templom tornyát, — szében zengő, messze csengő, új haranggal kívánják felcserélni a régit — de nem futja a rendes bevételekből, adományokból, a költség: néhány parázs, vidám mulatságon összetáncolja a hiányzó összeget az eklézsia fiatalsága.

Nincs is ezen semmi restelkedni való, jókedv és vallásos érzés nem összeegyeztethetetlen fogalmak. Az ügyes papi ember nemcsak az egyházi beszédhez, de a mulatsághoz is tudhat számtalan s találó tekeztust kívágni — a bibliából.

A SZILÁGYSOMLYÓ

politikai lap

— előfizetési ára: —

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Pfeiffer Károly** m. kir. esendőrőrnagy, a Ferencz József-rend lovagja, a kolozsvári 1 sz. esendőrkerület helyettes parancsnoka, pénteken és szombaton Szilágysomlyón tartózkodott s a szilágysomlyói esendőralosztályokat vizsgálta. A vizsgálat eredménye felett megelégedését fejezte ki Nagy Lajos, esendőrhadnagy előtt.

— **Eljegyzés.** Bölöny Évit, Bölöny Bálint rendőrfőkapitány leányát eljegyezte P. Szűcs Imre takarékpénztári főkönyvelő, tartalékos m. kir. honvéddadnagy.

— **Vér folyt a képviselőházban.** Tegnap Hédeváry Lehel országgyűlési képviselőt a képviselőházban megvágta egy testőrkapitány.

— **Új ügyvéd.** Dr. Schwartz Sándor ügyvédjelölt a budapesti ügyvédvizsgáló-bizottság előtt az ügyvédi vizsgálatot letette.

— **Zárünnepély.** A szilágysomlyói róm. kath. főgimnázium „Vörösmarty” önképzőköre június hó 7-én délután 3 órakor tartja a tornateremben műsorral egybekötött bezáró ünnepélyét, melyre a t. szülőket és érdeklődőket meghívja a kör.

— **Törzstisztek nálunk.** Tegnap délnél 20—25 tagu katonacsapat keltett feltűnést a mi katonamentes városunkban. A csapatot egy vidám tekintetű generális vezette, mögötte pedig néhány aranygalléros törzstiszt lovagolt 8—10 közhuszár kíséretében. Meglátszott rajtuk, hogy reggeltől délig nyeregben voltak s hogy a magasabb rangú katonáknak sem mindég gyönyörűség az életük: a rekkenő hőségben az országutakról felszálló por az aranygallért is elfedi. Hétfőn indultak el terepszemlére Nagyváradról a főtisztek: Patzák Kálmán tábornok, a nagyvárad 39. gyalogdandár parancsnoka, — Ráuffy Zsigmond ezredes, a nagyvárad 4. honvéddalozred parancsnoka, Stadler István ezredes, a debreceni 3. honvéd gyalogezred parancsnoka, csécsi Nagy Imre, 2. honvéd huszárezredbeli alezredes, Obrincák István alezredes, Jancsó Árpád, Balogh Barna őrnagyok a 4. sz. honvéddalozredben, — Bányai Kálmán őrnagy, a lugosi 6. sz. tábori honvéddalozred parancsnoka és Keil Elemér őrnagy debreceni 3. sz. honvéddalozredben. — Ma reggel a tábornok és kísérete lóháton tovább folytatta útját Zilah felé.

— **A zilahi honvéddalozred vezetője** Vajda Miklós főhadnagyot a dési 32. gyalogezred első zászlóaljához helyezték át.

— **Hivatalvizsgálat.** A zilahi m. kir. államépítészeti hivatalban május utolsó napján Bakó István műszaki tanácsos, közuti kerületi felügyelő rendes évi vizsgálatot tartott.

— **A városi adóhivatal** és a városi pénztárt az óvoda-épületbe helyezték át. Az át-helyezéssel az ideiglenes városházban felszabadult 2 szobával a rendőrség hivatalos helyiségei bővültek ki.

Eljegyzés. Ehrenfeld Jenő, az Aranyospusztai bérlejtő eljegyezte Rózner Irénkét.

— **Nyilvános köszönet.** A közelebből elhunyt boldog emlékeztető özv. Tóth Lajosné utódai 30 koronát bocsátottak a helybeli állami elemi népiskola tantestületének rendelkezésére oly kikötéssel, hogy ezen összeg három egyenlő részben 3 jeles tanuló közt osztassék ki jutalmul a folyó tanévvégi vizsgák alkalmával. A midőn ezen fenti összeg átvételét elismerem, egyben hálás köszönetemet nyilvánítom a nemes adakozóknak. Az igazgató.

— **Törvényjavaslat** a szilágysomlyói vicinális vasutak költségeiről. Szilágysomlyó törvényhatósági bizottságának a tervezett vármegyei vasutak építésére önkéntes pótdó ki-vetése tárgyában hozott határozata jóváhagyása iránti törvényjavaslat valahára az országgyűlés elébe jutott s így a minket közelebből érdeklő szilágysomlyó—csucai vasut építése is újból napirendre kerül, miután a felajánlott pótdó-ból erre a vasutra is kilométerenként 6000 koronát szavazott meg a vármegye s ha a javaslat törvényerőre emelkedik, ezen az alapon a vasut építésére nézve szükséges további teendők az érdekeltség megkezdheti.

— **Eljegyzés.** Gräf Endre, honvéd-főhadnagy jegyet váltott Materny Margittal, Materny János kereskedő lányával Zilahon.

— **Ügyvédi vizsgálat.** Dr. Kaizler Imre a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt a napokban az ügyvédi vizsgálatot letette.

— **Gyászrovat.** Brüll Lipót szilágysomlyói tekintélyes földbirtokos, Szilágysomlyó város képviselőtestületének virilis tagja, június 1-én elhunyt Budapesten. Már régóta betegeskedett s egy hónappal ezelőtt Budapestre ment gyógy-lást keresni s súlyos operációnak vetette magát alá. Az operáció azonban már nem segített rajta. Holttestét június 3-án Szilágysomlyóra szállíttatta a család. Halálát fia: Brüll Zsigmond, a Szilágysomlyói Kereskedelmi és Iparbank ügyvezető igazgatója s kiterjedt rokonság gyászolja.

— **300 tanítói és tanítónői állásra** hirdetett pályázatot a közoktatásügyi miniszter. Ezek közül nyolc állás Szilágysomlyó városban kerül betöltésre, nevezetesen: Diószadon 1 tanítónői (ref.), — Krasznán 1 tanítónői (ref.) és 1 tanítói (ref.), — Sződemeteren 1 tanítói (ref.), — Lelén 1 igazgató-tanítói (ref.), — Zoványon 1 tanítói (ref.), — Tihón 1 tanítói, — Zsibón 1 tanítónői állásra van meghirdetve a pályázat, melynek határideje június 15-ike.

— **Por és panasz.** Allandó a panasz a várost elárasztó porfelleg miatt. A porfelleg ellen összes védekezés mindössze abban az intézkedésben merül ki, mely kötelességévé teszi a háztulajdonosoknak, bérlőknek a lakás előtt elterülő járda tisztántartását. Természetesen kevesen vannak azok, akik ezt a minimális köztisztasági műveletet elvégzik, vagy elvégzettetik s ezek munkájában sincsen közönet: csak a késő reggeli órákban történik meg a seprés, rendszeren nyolc óra tájban s így az iskolába igyekező gyermekeknek, — a hivatalnokoknak, a frissen felkavart porrétegen kell keresztül törtetniük. Ennek az állapotnak megszüntetése végett felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét.

— **Az Apolló-moziban** egyelőre elmaradnak a szombat-esti előadások. Szerdán este, vasárnap délután és vasárnap este azonban ezután is kellemes szórakozó-helye lesz a szilágysomlyói közönségnek.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli állami elemi népiskolában a jelen tanévi vizsgák folyó hó 17. és 18-án fognak megtartatni, és pedig: 17-én d. e. 9—11 óráig az I. fiú és I-ső leányosztálynak, d. u. 3—5, — illetőleg 9—6 óráig a II-ik fiú és leányosztályoknak; 18-án d. e. 9—12 óráig a III-ik fiú és IV—V—VI. fiúosztályok, — d. u. 3—6-ig a IV-ik leányosztálynak. A néhai Hegyi Mihályné-féle 1000 koronás alapítvány kamataiból beszerzett jutalmi könyvek 14-én a ref. vallás-vizsga végeztével d. e. 12 órakor fog kiosztatni a ref. egyháztanács által a ref. vallású tanulók között. — A gazdasági ismétlőiskola növendékeinek vizsgája, a gyakorlati részből, e hó 11-én d. u. 3—4 óráig tartatik meg a gyakorlótelepen, az iparostanonciskolai vizsgák pedig az állami iskola helyiségében e hó 15-én d. e. 8—10-ig és d. u. 3—6 óráig tartatnak meg; az év bezárása és a jutalmak kiosztása d. u. 5—6-ig tartatik meg. Ez utóbbi napon lesznek kiállítva a tanulók ipari munkái is. A fenti vizsgákra az érdeklődő szülőket, iparoktatókat és a nagyközönséget tisztelettel meghívja az iskola igazgatósága.

— **Nincs elegáns nő,** ki ne használná a Földes-féle Margit-krémet és Margit-szappant, mert a Földes-féle szépségkészítmények a legjobbak az egész világon.

S bizonyára a jó Isten is nagyobb megelégedéssel tekint le a magasságból a bádogtornyos kicsiny falusi templomra, melynek köveit vidám kedvű emberek, zugolódás nélkül „tán-colták össze”, mint a monumentális székes-egyházakra, melyek az egyházi adósrófok segítségével előteremtett, verejtékes pénzből, vagy az egymást tullicitálni akaró gazdagoknak rejtett bosszúsággal, de világi hiúságokért teljesített „önkéntes adományaiból” épült fel.

A szilágysomlyói egyházközség is már jó összeget „tán-colt össze” annak a kölcsönnek a törlesztésére, amelyet különböző egyházi építkezési célokra felvett a múltban.

Legutóbb június elsejére küldötték szét az egyházmulatságra szóló meghívókat.

A mulatság napján és a megelőző napokon valóságos áprilisi idő volt uralkodó, s így majdnem a legutolsó pillanatig kétségben volt a közönség a felett, hogy meglesz-e a Bor-értékesítő szövetkezet nyári mulatójába hirdetett nyári táncmulatság, vagy pedig a meghívóban kitüntetett mentő-terminusra, június 8. napjára mossz-e el a mulatságot a záporosó, mely a délelőtti folyamán ugyancsak vígan öntözgette a szilágysági dombokat.

Délutánra azonban elvonultak a fellegek s esti 7 órára nagyon szép közönség jött össze a mulatóban s bár a legutóbbi rendkívül népes ref. egyházmulatságokhoz viszonyítva ez a mulatság a résztvevők számát tekintve némi visszaesést mutatott: Zsigmond Károly ref. lelkész s az egyháztanács vele együtt fáradozó tagjai tevékenységének most is megvolt a szép erkölcsi és anyagi sikere.

A tiszta jövedelemről és felülfizetésekről lapunk jövő száma hoz tudósítást.

Az évvégi vizsgálatok sorrendje főgimnáziumunkban.

Június 16.

I—VII. oszt. Vallástan.
A magánvizsgálatok írásbeli része.

Június 17.

A magánvizsgálatok szóbeli része.

Június 18.

VII. oszt. Latin-görög.
VI. oszt. Természettan-jelölt-történelem-meny-nyiségtan.
III. oszt. Földrajz-történelem.
II. oszt. Szám-tan-rajz-olgo geometria.

Június 19.

VII. oszt. Német-magyar.
V. oszt. Magyar-német.
IV. oszt. Latin-magyar-német.
II. oszt. Földrajz-természettan.
I. oszt. Szám-tan-rajz-olgo geometria.

Június 20.

VI. oszt. Latin-görög.
IV. oszt. Történelem-természettan.
III. oszt. Szám-tan-rajz-olgo geometria.
II. oszt. Magyar-latin.
I. oszt. Magyar-latin.

Június 21.

VII. oszt. Történelem-természettan-meny-nyiségtan.
VI. oszt. Magyar-német.
V. oszt. Latin-görög-görög-pótló irodalom.
I. oszt. Földrajz-természettan.

Június 23.

V. oszt. Történelem-természettan-meny-nyiségtan.
IV. Mennyiségtan-rajz-olgo geometria.
III. oszt. Magyar-latin-német.
I—VII. oszt. Torna. (d. u. 5 óra.)

Június 29.

Évzáró ünnepély.

Szilágysomlyó, 1913. évi május hó 30-án.

Az igazgatóság.

— Kivándorlási ügynök Szilágymegyében. A múlt héten két dabjoni nő feljelentést tett Gyurkó Juon I. Simon és neje Gyurkó Floare ellen, mivel azok rábeszéltek őket, hogy vándoroljanak Romániába. István Floare és Gyurkó Mária fel is ültek a csábító ígéreteknek s elindultak hegyenvölgyön át a csábítók kíséretében Románia felé. Mikor a határhoz értek Gyurkó és neje általuk már ösmert utakon átakarták szöktetni őket, de a határrendőrség lefogta a két szökevényt, kiket, mivel utlevél nélkül akartak átkelni a határon, megbüntetett. Gyurkó Juon pedig az utasoknak nála lévő podgyászával átjutatott a határon, a felesége ellenben visszajött Dabjonba — vesztére. István Floare és Gyurkó Mária a fogságbüntetés kiállása után, szintén haza jött s a közigazgatásági hatóságnál megtette a feljelentést Gyurkó Juon és neje ellen kivándorlásra csábítás vétsége miatt. Dull Andor főszolgabíró a feljelentés kézhezvétele után nyomban intézkedett Gyurkó Juonné elfogatása iránt, s a csendőrök, Gyurkót Juonnét másnap már be is kísérték Zsibóra, egyetemben, mivel rövidesen újra Romániába készült, letartóztatták. Később azonban 600 K biztosíték ellenében szabadlábra helyezte. Az eljárás folyamatba van.

— Kis okok, súlyos következmények. Ez a közmondás válik be leggyakrabban a csecsemő táplálásánál, mert a legcsekélyebb hiba a gyermek táplálása körül annak életét veszélyezteti. A gondos anya tehát kedvencének csakis egy régbévált, megbízható készítményt adjon, mint például Nestlé-féle gyermeklisztet, mely a gyermekek kedvelt táplálékát képezi, azt nagyon jól tűrik és könnyen emésztik. Tanulságos könyvecskét a gyermek ápolásáról, valamint próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 182.

— Tűz. Szilágypér községben múlt hó 25-én kigyulladt a Weisz Ferenc tulajdonát képező gőzmalom s teljesen elpusztult. Mint értesülünk, a nyers olaj kapott véletlenül tüzet, s oly erővel terjedt a láng és a tüzet láthatatlanná tevő átható sűrű füst, hogy az egész szerkezet rövid idő alatt lángokban állott. Szerencsére szél nem volt s így az óriási terjedésű tüzet sikerült lokalizálni. A kár 85,000 korona körül van. A malom biztosítva volt.

— Egy magyar gazda kísérletei. Dunántul és a nyugati vármegyékben alig van kigazda, a ki ne szuperfoszfátba vetné búzáját és Pozsonymegyében pl. megyei átlagban minden kat. hold szántóföldre 49 kg. szuperfoszfátot használtak el a múlt évben. Pozsonymegye és a többi szomszédos megye szuperfoszfát fogyasztása tehát megközelíti Németország óriási műtrágyafogyasztását, viszont pedig az Alföld és a keleti megyék szuperfoszfát fogyasztása még rendkívül csekély. Nem lesz időszerűtlen ebből kifolyólag, ha egy előkelő magyar gazda tapasztalatait az alábbiakban ismertetjük. Az illető gazda már 10 év óta vet olyan földbe, a melyik csak szuperfoszfátot, de istállótrágyát egyáltalán nem kap. Termései ezen idő alatt folytonosan 10—12 mázsásak voltak egy a búzából, mint a zabból. A múlt évben megint csak szuperfoszfátba vetett búzát aratott, s olyan buja volt gabonája, hogy a megdőléstől kellett félnie. 12 évig nem kapott ez a föld istállótrágyát, s csupán szuperfoszfáttal mindig jobb terméseket adott, mint a

minőt szomszédai az istállótrágyával értek. Elmondja továbbá azt is, miszerint olvasta, hogy a foszfortrágyázás nem minden talajon és nem minden évben érvényesül. Erre az a válasza, hogy a hol nem érvényesül, ott vagy a munkában van a hiba, vagy a talajban elegendő foszforsav van. Ilyen talaj azonban vajmi kevés van az országban. Ajánlja, hogy káliszegény, különösen homoktalajoknál ne egyedül szuperfoszfát, hanem 40%-os kálió is alkalmazassék, de csak kísérletképen egy-egy holdon és humusz-szegény talajon. Agyagtalajon azonban, ha az okszerűen műveltetik, a szuperfoszfát egymagában alkalmazva is nagy terméshozásokat eredményez.

— A „Darwin.” Fülöp Zsigmond dr. népszerű természettudományi folyóiratának június 1. száma a megszokott érdekes tartalommal jelent meg. Az első cikkben Boss washingtoni kiváló csillagász az állócsillagász az állócsillagok mozgására vonatkozó új elméletét mondja el. Dr. Balassa Géza a növényi mérgekről cseveg. Clementis László a gőzgép történetét adja elő. Szórakoztatva ismertetik a természettudományok újabb haladását a többi cikkek is: „okozati összefüggések a természetben,” „a mexikói méz-hangyákról,” „a mozi hatása az egészségre,” „a méz szerepe az emberi szervezetben,” „a bakteriológia haladása 1912-ben,” „a smaragd története,” „a papír történetéből,” stb. A „Darwin” havonta kétszer jelenik meg, előfizetési ára félévre 5 korona. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 60.

— Ingyenes balatoni kalauz. A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

— 60,000 darab százashankót semmisítettek meg tegnapelőtt az Osztrák-magyar Bank nagyváradi fiókintézeténél. Tudvalevő dolog, hogy a régi kibocsátású százashankókat most egymásután bevonják, mert a kék-rózsaszín új százashankók kerültek forgalomba. A jegybank fiókjai tehát ezeket a régi nyomatu százashankókat többé nem adják ki. A nagyváradi fióknál összegyűjtötték a bankokat s tegnap délután megsemmisítettek 6,000,000 korona értékű bankót. A megsemmisítés előtt a százashankókat százanként gyűjtötték össze és kötötték át. A tisztviselő, a ki csomagba rakta, aláírta a nevét, azután egy másik tisztviselő átrevídiálta és az is aláírta a nevét. A bankónak tehát pontosan meg kell lennie. Egy csomagban tízezer korona lapult meg. Eppen hatszáz ilyen köteg várta a halált, azaz összesen hat millió korona. A megsemmisítési aktust a jegybank három tisztviselője végezte. Az egész egy egyszerű kis gépezettel ment, a mely a bankócsomókat két helyütt körülbelül krajcárnyi nagyságban kereszttülykaszja. A hatmillió korona megsemmisítése éppen két óra hosszáig tartott. A rengeteg összeget két ládába csomagolták be ismét szigorú ellenőrzés és revízió mellett. A hat milliót erő papírcafatokat Bécsbe küldik, a hol átolvassák, egyenként átrevídiálják és azután elégetik őket. Az 1910. évi január hó 2-áról keltezett 100 koronás bankjegyek különben még jó ideig forgalomban maradnak, az Osztrák-magyar bank fő- és fiókintézeténél 1915. évi május hó 31-éig szolgáltatandók be fizeteskép, vagy átváltás végett, úgy hogy a bankjegyek bevonásának végső határideje 1915. évi május 31-ike. Ettől az időponttól kezdve a behívott bankjegyeket az Osztrák-magyar bank fő- és fiókintézetei már csak átváltás végett fogadják el. 1921. évi május hó 31-ike után az Osztrák-magyar bank többé nem köteles (alapszabályok 89. cikke), az 1910. évi január hó 2-áról keltezett 100 koronás bankjegyeket beváltani vagy átcsereálni.

— A „Vasárnapi Ujság” június hó 1-iki számának két szennéje: az Erzsébet-szobor pályaművei és a német császár leányának esküvője, — mind a kettőről pompás képfelvételeket közöl a lap. Bér Dezső rajzai a Lukács—Désy pör tárgyalását mutatják be. Arany János egy eddig kiadatlan arekópét Oláh Gábor mutatja be. A többi képek az új honvéd főparancsnok hivatalba lépését, a szol-

noki művésztelep jubileumát, a tátra-adriai adriai automobil turautat stb. mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Krudy Gyula novellája, francia regény. Egyéb közlemények: a nemzetközi kiadói kongresszus Budapesten, régi magyar kiadók képeivel s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet sakkjáték, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hatkorona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) — Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

— A Nap a magyar ujságírás szenzációja. A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. A legmodernebb, legfrissebb és legkitünőbb lap. A magyar riport uttörő mestere. Főszerkesztő: Braun Sándor. Dr. Hajdu Miklós társszerkesztő. Munkatársai: a magyar ujságírás kitünőségei. Példányszám: amerikai ujságsiker! Előfizetési ár: egy évre 18 korona, félévre 9, negyedévre 4 korona 50 fillér, egyhónapra 1 korona 60 fillér. A Nap-ot megérkezése után azonnal házhoz szállítja A Nap kihordó szervezete.

— A ragadós állatbetegségekről a „Földmívelési Értesítő” Szilágymegyére vonatkozólag a következő kimutatást közli: Lépfene: Szamosujlak; Tasnádszántó; Szilagyballa, Szilagyásámsón, Szilagyászentkirály p. — Veszesség: Alsó-alkó, Bükkörményes p. — Ivarszervi hólyagos kiütés: Szilágypér t. ló. — Rühkór: Alsóalkó ló, Krasznafüzes ló; Alsóberekcső ló, Alsószivágy t. ló; Oláhhorvát ló; Szilágynagyfalu ló, Felsőszopor ló, Oláhcsaholy 2. u. ló, Tasnádbajom ló, Tasnádszántó ló, Tasnádszántó t. ló, Tasnádszard ló; Egregypósa ló. — Bivalyész: Vadafalva, Cigányi l. — Sertésorban: Magyarkecel, Maladé. — Sertésvész: Monó p., Kémer p., Ergirolt 2 u., Beréd, Magyaroroszló, Szilágycóvesd, Szilágyszeged Szilágysolymos t.

— Szerkesztői üzenet. Egy „gyöngye, törtető ifjunak.” A küldött vers abszolúte rossz. Ne törtessen költői babérok után. A prózáról — ha egy-két év múlva jobb, eredetibb témái akadnak — talán még beszélhetünk.

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

A VASÁRNAPI UJSÁG

a legrégibb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Sirolin
"Roche"
orvosilag ajánlva a légzőszervek
mindennemű megbetegedése ellen.
tüdőbetegségek.
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekek görvélykórja ellen.
Kapható minden gyógyszerboltban
Egy üveg 2 és 4 korona.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

FRANKOVITS ICNÁ CZ R.-T.

vas- és fűszernagykereskedés

Szilágysomlyón. (Piactér)

Ajánlja a szőlősgazdák figyelmébe dusan felszerelt raktárát rézgálic, legelsőrendű rafiaháncs és rézkénporban legolcsóbb napi árban. Vidéki rendelések gyorsan teljesítenek. 2—

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsufító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arcisztátlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rut arccal élni, ha van megbízható, tökéletes szer, mely szépséget teremt. Általában legjobban szeretik a

KRIEGER-féle SZÉPÍTŐSZEREKET és pedig az 3—5

Akácia-krém, mely 2—3 nap alatt minden szépséghiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdít simit, szépít, fiatalít.

Ára 2 korona.

Akácia-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatásu

Ára 1 korona.

Akácia-puder védi a bőrt a nap és szél befolyása, valamint arcisztátlanságok ellen.

Ára 1 korona.

A ki ezeket a szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartani, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszertárakban. Postai szétküldés naponta utánvétellel.

KRIEGER gyógyszerár Budapest, Kálvin-tér.

Villanyerőre berendezett könyvnyomdánkban

báli és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek és mindenféle

könyvnyomdai munkák

jutányos árban készülnek.

164—1913. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-c. 102. §., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbíróságnak 1912. évi V. Sp. II. 606—8. számú végzése következtében dr. Nádudvary Jenő szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Maxim Kreusn felsőszéki lakos javára 145 korona — fillér s jár. erejéig 1913. évi február hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 korona — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekér és borjuk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a krasznai kir. járásbíróság 1913. évi V. 53. számú végzése folytán 145

korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi november hó 11. napjától 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 46 korona 90 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Krasznafüzes községben végrehajtást szenvedő lakásán közbejöttel leendő megtartására 1913. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kraszna, 1913. évi május hó 20-ik napján.

THORDAY GERGELY,
kir. bir. végrehajtó.

21—1913. kg. sz.

Ajánlattételre való felhívás.

Kárászteleken építendő **körjegyzői lak és hivatal** építésének (költségvetés 28,000 koronáról) vállalati uton való biztosítása céljából arra ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

Pályázók, kik csakis magyar honosok és honi bejegyzett cégek lehetnek, felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó ajánlataikat **folyó évi június hó 30-ik napjának d. u. 4 órájáig** annál is inkább igyekezzenek beadni, mert az elkésve érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlatot csakis erre a célra készült s a kárászteleki körjegyzőnél díjmentesen kapható ajánlati űrlapon lehet tenni és az ajánlathoz melléklendő 1500 korona kész-

pénz (mely után kamat nem követelhető), vagy óvadékképes értékpapirban, vagy a kiíró hivatal pénztáránál való letételét igazoló nyugta, vagy az összegnek a hivatal címére történt elküldését igazoló postai feladóvévénnyel.

Az ajánlatok felett a községek képviselőtestülete fog 15 nap alatt dönteni.

A terv, költségvetés, építési feltételek és szerződés a kiíró hivatalnál megtekinthetők.

Kárásztelek, 1913. május 25.

Nemecz Károly,
körjegyző.

1—3

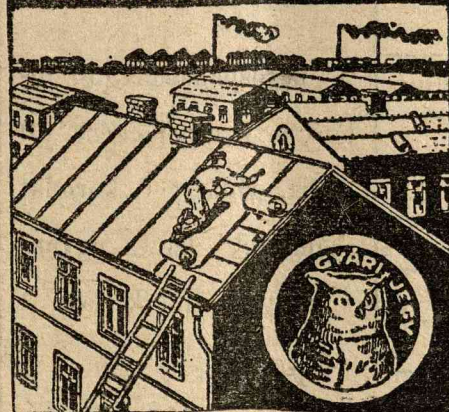
Eladó ház.

A Nagy László-utca 3. számú ház, mely áll: 5 szoba, 1 fürdőszoba, felső és pincekonyha, 1 kamra, 1 pince és mellékhelyiségekből, **szabadkézből eladó.** A ház egészen új, csak 3 éves és még 7 évig adómentes. 3—3

Értekezhetni tulajdonossal.

Egy
13—14 éves fiú
könyvnyomdánkban tanulóknak
azonnal felvétetik.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ RUGANYOS VIHAR-BIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

Utánzattól óvakodjunk!

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze.

Végtelenül tartós!

Régi zsindelytetők atfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekeni nem kell. 16—39

Szilágysomlyón kapható:

WEISZ ELEK és FIA fakereskedőknél.

A NAP

Főszerkesztő: Braun Sándor

Kiadótulajdonos: Mérei Jenő

A NAP

vidéki kihordó
szervezete A
NAP-ot megér-
kezése után
azonnal kézbe-
síti előfizetőinek

Egy szám

6

ára fill.

A NAP

a magyar ujságírás szenzációja, a magyar közön-
ség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a
magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlel-
hetetlen szószólója.

Minden jó magyar ember olvassa a A NAP-ot.

TESSÉK ELŐFIZETNI!

Egy évre 18 kor. Negyedévre 4.50 kor.
Félévre 9 kor. Egy óra 1.60 kor.

A NAP

vidéki kibordó
szervezete A
NAP-ot megér-
kezése után
azonnal kézbe-
síti előfizetőinek

Egy szám

6

ára fill.

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

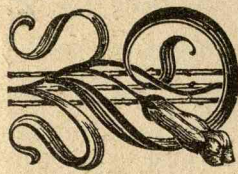
A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000 havonta 4.130.000
példányban jelenik meg és mindenki olvassa!

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40
fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytözsdékben!

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére
jutányos áron vétetnek fel.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk ké-
nyelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borain-
kat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó mi-
nőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is meg-
nyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jó-
akaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni
fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgálta-
sunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe
felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s
ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mel-
lett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

23—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3½	Megjegyzés.	
	deciliter ára fillérekben					
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.	
1910. évi vegyes asztali	120	84	60	42		
1905. évi Moni-féle aszu	8.—	—	4.—	250		
1907. évi asztali bor	140	98	70	49		—
1910. évi rizling bor	130	92	65	46		—
1908. évi rizling bor	150	105	75	52		—
1910. évi Schiller	120	84	60	42		—
Kristályviz	10		6		—	

NYOMATOTT BÖLÖNI SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SZILÁGYSOMLYÓN. 1913.

Máthé László

butorasztales, kárpitos üzlete, butor-
raktára és első temetkezési intézete

Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butorraktárát
asztalos műhelyét és kárpitos üzletét,
melyet most rendezett be, ellátva szakkép-
zett munkavezetővel, hol mindenféle asz-
talos és kárpitos munkák készen kaphatók
és megrendelésre is a legrövidebb idő
alatt a legfinomabb izléses kivitelben, ju-
tányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak
a közönség rendelkezésére. Temetések ön-
álló elrendezését a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes ki-
viteli **gyászokcsit** hozattam, melyet min-
den általam rendezett temetéseknél ingyen,
minden költség felszámítása nélkül adom.

A nagyérdemű közönség pártfogását
mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory Ist-
ván-ut, saját házamban. 50—52

Szőlősgazdák figyelmébe!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy

rézműves és fürdőberendezési műhelyünkben

(Szilágysomlyón, Bem-tér) saját készítésű

permetezőinket

két évi jótállással árusítjuk. Ugyszintén
elfogadunk javításokat is. Bármely rend-
szerű permetezőhöz mindenféle alkatrésze-
ket állandóan raktáron tartunk és jutá-
nyos árban árusítunk.

Műhelyünkben minden e szakba vágó
munkákat legrövidebb idő alatt készítenk
és azokért jótállást vállalunk. 6—6

A n. é. közönség becses pártfogását
kérjük

mély tisztelettel:

Kupkay és Kálló.

ELADO BOR.

80 hektoliter 1912. évi
uj bor, — valamint 20 hekto-
liter több évről való aszu
bor eladó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.